

Птахи перемагають війну... І УКРАЇНА ПЕРЕМОЖЕ!

✍ **Діана Омельчук,**
студентка, Національний
університет біоресурсів і
природокористування України,
E-mail: omelchykdiana@gmail.com

В Україні настала весна... З вирій повертаються птахи... Адже їм не відомо, що в рідні місця їх гніздування прийшла жорстока війна. Птахи прилітають і своїм мелодійним співом наповнюють душі

українців ще більшою силою духу і прагненням якнайшвидше вигнати з нашої землі загарбників і повернутися до мирного життя... Віримо, Україна переможе у цій війні!

Кожної весни, 1 квітня, вже більше 100 років у світі відзначають Міжнародний день птахів у рамках програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера". Саме у цей день була підписана Міжнародна конвенція з охорони птахів, корисних у сільському господарстві. День птахів – це не лише річниця Конвенції, а ще й час прильоту пернатих із зимівлі. Відзначення Дня птахів покликане на привернення уваги до проблеми зникаючих видів птахів. На жаль, їх список постійно поповнюється з швидкою динамікою. На Землі вже зникло понад 160 видів і підвидів птахів. У Європі під загрозою зникнення знаходиться понад 50% птахів. В Україні до Червоної книги наразі занесено 91 вид. Зростаючий антропогенний тиск продовжує негативно впливати на світ птахів, і все більша кількість видів потребує охорони та відновлення. Тому щорічно орнітологічна спільнота України обирає символом року птаха, якого можна часто побачити у природному середовищі. Мета даної акції – привернути увагу громадськості до проблем охорони птахів та їх природних біотопів через поширення знань про певний вид. Так, у 2022 році птахом року обрано **Ластівку міську (Delichon urbica)**, яку ще називають білогурка.

Це птах ряду Горобцеподібні, родини Ластівкові. Міські ластівки своїм щебетом привертають увагу жителів великих мегаполісів і маленьких міст. Вони живуть поруч з людьми, добре адаптувалися до міських умов, саме тому отримали таку назву. Птахи цього виду мають чорний верх тулуба і голову, які характерні для всіх ластівок, але у міських вони часто мають синюватий відтінок. Груди, черевце та нижня частина крил у них білого кольо-

ру, без плям інших тонів (рудих або чорних). У птахів карі очі, невеликий чорний дзьоб, на коротких ногах – білий пух. Міські ластівки мають хвіст, який зверху чорний, а знизу білий, на кінці – невеликий виріз. Маса цієї ластівки залежить від статі: самці важать 16-22 г, а самки досягають 19-24 г. Довжина тіла – від 11 до 17 см, розмах крил – 26-30 см. У польоті міські ластівки здатні розвивати швидкість до 11 м/с, при цьому видають характерні звуки, схожі на цвірінкання. Вони не полохливі, тому їхні польоти можна спостерігати поблизу поселень людей.

Навесні великі зграї міських ластівок повертаються на місця гніздування до Центральної Європи, а у перші дні осені – відлітають на місця зимування. Гнізда, в яких протягом літа з'являється два або більше виводків, птахи будують під яким-небудь навісом – дахом, віконним карнизом, рельєфною прикрасою, використовуючи грудочки землі.

Ці ластівки уникають селитися поблизу великих лісових масивів. На землі їх можна побачити, коли вони набирають у дзьобик багнюку з калюж для побудови гнізд. Стоячи в калюжі, ця ластівка піднімає догори хвіст і крила, щоб не намочити їх.

Обирати місця для гнізд птахи починають незабаром після прильоту. На обраному парюю місці самець проявляє шлюбну поведінку: він токує, тобто своїми звуками, позами і рухами привертає увагу самки до себе. Жваве щебетання та характерні токові пози спостерігаються приблизно протягом тижня після вибору парюю місця для гнізда; токовий спів ще можна почути, коли птахи вже починають будувати гніздо.

Міські ластівки соціально моногамні, однак доволі часто спостерігали випадки спаровування з членами іншої пари, а тому цей вид вважається полігамним. Дослідження, які провели шотландські орнітологи, свідчать, що у 15% випадків пташенята не мали генетичної спорідненості з передбачуваним батьком, а у 32% випадків у гнізді знаходилося принаймні одне яйце, відкладене іншою самкою. За період гніздування самка двічі відкладає яйця. Один виводок у середньому

формується з 4-6 яєць. Пара висиджує пташенят по черзі: поки самка шукає корм, самець сидить у гнізді, потім вони міняються. Період насиджування – 14-20 діб, залежно від погоди. Пташенята вилуплюються сліпі й без пір'я.

Зовсім недавно підтверджено факт того, що ластівки на морозі можуть упадати у стан анабіозу, проте температура їхнього тіла не опускається нижче 30 °С. Багато дослідників вважали, що ластівки сплять на льоту, оскільки вони піднімаються високо в небо ще до сходу сонця.

Ластівки в українській культурі символізують щасливе родинне життя, ласку, любов і ніжність. Там, де ластівка звила гніздо, живуть добрі господарі. Вона також оберігає житло від грому, блискавки, пожежі.

Ластівки міські вважаються досить поширеними, але чисельність їх останнім часом скорочується. Причина цього – брак придатних для гніздування місць і зменшення кількості комах.

Наразі ми віримо, що наступної весни ластівки вже будуть літати під мирним небом вільної України! ■

